

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudcem JUDr. Václavem Kočkou-Amortem ve věci

žalobce: X., narozený dne X.
zastoupený poručníkem X.
oba bytem X.

proti
žalované: Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců
sídlem náměstí Hrdinů 1634/3, 140 21 Praha 4

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 8. 8. 2024, č. j.: MV-94601-4/SO-2024,

takto:

- I. Rozhodnutí žalované ze dne 8. 8. 2024, č. j.: MV-94601-4/SO-2024, se zrušuje a věc se vrací žalované k dalšímu řízení.
- II. Rozhodnutí Ministerstva vnitra, Odboru azylové a migrační politiky, ze dne 15. 5. 2024, č. j.: OAM-11541-19/PP-2023, se zrušuje.
- III. Žalovaná je povinna nahradit žalobci náklady řízení ve výši 4 000 Kč, a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám jeho poručníka.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobou podanou včas u Městského soudu v Praze se žalobce domáhal zrušení rozhodnutí žalované ze dne 8. 8. 2024, č. j.: MV-94601-4/SO-2024, jímž bylo podle ust. § 90 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen „s.ř.“), zamítnuto jeho odvolání proti

rozhodnutí Ministerstva vnitra, Odboru azylové a migrační politiky, ze dne 15. 5. 2024, č. j.: OAM-11541-19/PP-2023, kterým byla žalobci podle ust. § 87e odst. 1 písm. a) bodu 2 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů (dále jen „z.p.c.“), zamítnuta žádost o vydání povolení k přechodnému pobytu a současně mu byla stanovena lhůta k vycestování z území České republiky 60 dnů od oznámení rozhodnutí.

II. Obsah žaloby

2. Žalobce v žalobě namítal, že je rodinným příslušníkem občana Evropské unie – poručníka, osobou tímto občanem vyživovanou, členem jeho domácnosti a potomkem manželky občana Evropské unie. V napadeném rozhodnutí nebyly vypořádány všechny důvody, jež žalobce uvedl v odvolání. Žalobce splňuje podmínky v ust. § 15a odst. 1 písm. c), d), odst. 3 písm. a) bodu 1, 2 z.p.c. a čl. 2, 3 a 10 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/38/ES ze dne 29. 4. 2004 o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států, o změně nařízení (EHS) č. 1612/68 a o zrušení směrnic 64/221/EHS, 68/360/EHS, 72/194/EHS, 73/148/EHS, 75/34/EHS, 75/35/EHS, 90/364/EHS, 90/365/EHS a 93/96/EHS (dále jen „směrnice 2004/38/ES“). Žalobce je vnukem poručníka X. a paní X., jak je zřejmé z dokladu vydaného radnicí obce X. Cestovní doklad žalobce potvrzuje, že je žalobce rodinným příslušníkem občana Evropské unie, když jeho rodiči jsou X. a X. V dokladu o zřízení opatrovnictví k žalobci jsou označeni jako poručníci X. a X. Poručník X. disponuje pobytovou kartou s platností od 29. 10. 2015 do 28. 10. 2025. V průběhu řízení se prokázala příbuzenská vazba mezi poručníkem a paní X., která je dcerou paní X. a od roku 2005 byla v péči nevlastního otce X. Jelikož žalobce žije na území v rodině prarodičů a chodí do školy, je vycestování nepřiměřeným zásahem do jeho rodinného a soukromého života. Žalovaná se nezabývala zájmem dítěte a porušila čl. 2, 3 odst. 4, 7, 14 a 24 Listiny základních práv Evropské unie, nebylo také zohledněno, že návrat do Moldavska může ohrozit žalobce na životě vzhledem k situaci v Podněstří a na Ukrajině. Dále nebyl žalobce poučen o nutnosti předložit doklad o svém zdravotním pojištění, a nikoli jeho poručníka. Správní orgány nepostupovaly ve smyslu ust. § 2 odst. 1, 3, § 3, § 4 odst. 1, 2, 3, 4 s.ř. Poté žalobce zmínil judikaturu Městského soudu v Praze, Nejvyššího správního soudu (dále též „NSS“) a Soudního dvora Evropské unie, která má dopadat na jeho případ. Žalobce navrhl zrušení napadeného i prvostupňového rozhodnutí a vrácení věci žalované k dalšímu řízení společně s přiznáním nákladů řízení ve výši 4 000 Kč.

III. Vyjádření žalované

3. Žalovaná setrvala na svém právním názoru z napadeného rozhodnutí, když některé námitky již byly vzneseny v odvolacím řízení. Žalobce byl řádně vyzván k doložení platného dokladu o zdravotním pojištění a dokladu stvrzujícího splnění podmínek v ust. § 15a z.p.c., byl poučen o následcích neodstranění vad podání a ani po seznámení se s podklady pro vydání rozhodnutí předmětné doklady nedoplnil. Potvrzení vydaná obecním úřadem X. nelze považovat za doklad osvědčující rodinnou vazbu. Žalobce není příbuzným občana Evropské unie, občan Evropské unie ho nevyživuje a žalobce ani neprokázal, že by jeho vážné zdravotní důvody vyžadovaly osobní péči občana Evropské unie. Žalobce také v průběhu odvolacího řízení neprokázal, proč v řízení před prvostupňovým orgánem nedoložil platný doklad o uzavřeném zdravotním pojištění. Nepřiměřenost dopadů napadeného rozhodnutí žalobce namítal pouze obecným způsobem a žalované není známo, že by byl bezprostředně

ohrožen válečným konfliktem po návratu do země původu. O poručnictví bylo rozhodnuto na základě žádosti žalobcovy matky z důvodu jejího dočasného odchodu za prací do zahraničí a poručnictví nemusí být vykonáváno v místě přechodného pobytu poručníků. Žalobci nejsou uloženy správní vyhoštění ani zákaz pobytu na území a není mu znemožněno realizovat soukromý a rodinný život na území. Pan X. si žalobce neosvojil a nemá k němu vyživovací povinnost. Žalovaná navrhla zamítnutí žaloby jako nedůvodné.

IV. Obsah správního spisu

4. Ze správního spisu bylo zjištěno, že dne 23. 8. 2023 žalobce podal žádost rodinného příslušníka občana Evropské unie o vydání povolení k přechodnému pobytu, kdy se považoval za rodinného příslušníka občana Evropské unie, pana X.
5. Z překladač opatření kanceláře starosty obce X. ze dne 31. 5. 2023 soud zjistil, že žalobci bylo zřízeno opatrovnictví. Pan X. a paní X. jsou označováni jako poručníci. Radnice obce X. dne 3. 10. 2023 potvrdila formou osvědčení, že žalobce je vnukem pana X. a paní X.
6. Následně byla žalobci doručena výzva k odstranění vad žádosti ze dne 15. 1. 2024, č. j.: OAM-11541-14/PP-2023, podle níž měl doložit doklad prokazující, že je rodinným příslušníkem občana Evropské unie dle ust. § 15a z.p.c. a doklad o zdravotním pojištění. Žalobce byl poučen o zamítnutí žádosti, pokud nedoloží chybějící náležitosti žádosti či neodstraní nedostatky již předložených náležitostí žádosti.
7. Dne 8. 4. 2024 se žalobce seznámil s podklady pro vydání rozhodnutí, jak je zjevné z protokolu, č. j.: OAM-11541-17/PP-2023. Požádal přitom o možnost písemného vyjádření do 30 dnů, načež doložil potvrzení obecního úřadu obvodu X., podle něhož žalobcova matka je dcerou paní X. a od roku 2005 byla v péči svého nevlastního otce X.
8. Prvostupňový orgán vydal dne 15. 5. 2024 rozhodnutí, č. j.: OAM-11541-19/PP-2023, kterým byla žalobci podle ust. § 87e odst. 1 písm. a) bodu 2 z.p.c. zamítnuta žádost o vydání povolení k přechodnému pobytu a současně mu byla stanovena lhůta k vycestování z území České republiky 60 dnů od oznámení rozhodnutí. Podle odůvodnění byla žalobci zaslána výzva k doložení rodného listu, který prokáže vazbu mezi jedním z jeho rodičů a panem X. či paní X., případně oddací list prokazující uzavření manželství mezi X. a X. Žádný takový doklad nebyl k žádosti doložen a potvrzení obecního úřadu v zemi původu nelze pokládat za adekvátní doklad, takovým dokladem je pouze matriční doklad, tj. rodný či oddací list. V řízení nebylo prokázáno, že žalobcova matka je v příbuzenském vztahu s paní X. Žalobce prožil většinu svého života v domovské zemi se svými rodiči a rozhodnutí o zamítnutí žádosti pro něj není zásahem do rodinného nebo soukromého života.
9. Žalobce podal proti rozhodnutí prvostupňového orgánu odvolání, jež se obsahově překrývá s žalobními námitkami. K odvolání byly připojeny potvrzení, podle něhož žalobce navštěvuje mateřskou školu, a doklad o zdravotním pojištění žalobce včetně stvrzenky o zaplacení pojistného.
10. Následně vydala žalovaná žalobou napadené rozhodnutí ze dne 8. 8. 2024.

V. Hodnocení věci Městským soudem v Praze

11. Městský soud v Praze na základě podané žaloby přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů a vycházel přitom ze skutkového a právního stavu, který tu byl v

době rozhodování správního orgánu podle ust. § 75 odst. 1 a 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s.ř.s.“), a po provedeném řízení dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.

12. Soud ve věci rozhodl bez jednání, protože postupoval dle ust. § 76 odst. 1 písm. b) s.ř.s.
13. Podle ust. § 87e odst. 1 písm. a) bodu 2 z.p.c. *ministerstvo žádost o vydání povolení k přechodnému pobytu zamítne, jestliže žadatel nepředloží náležitosti uvedené v § 87b odst. 3.*
14. Soud neshledal napadené rozhodnutí nepřezkoumatelným. Nepřezkoumatelnost rozhodnutí je vadou, která souvisí s nedodržením požadavků kladených procesním právním předpisem na výrok a odůvodnění rozhodnutí. Ty jsou upraveny především v ust. § 68 odst. 2, 3 a § 90 zákona s.ř. S nepřezkoumatelností je spojena i otázka, zda se správní orgán zabýval veškerými skutečnostmi rozhodnými pro posouzení věci. Rozhodnutí je tedy nepřezkoumatelné tehdy, není-li zřejmé, z jakých skutkových závěrů žalovaná vycházela, z jakých podkladů rozhodnutí tyto skutkové závěry učinila a jakými úvahami se řídila při hodnocení podkladů (vizte např. rozsudek NSS, č. j.: 6 Ads 87/2006-36). Nepřezkoumatelnost rozhodnutí z tohoto hlediska působí, pakliže správní orgán v rozhodnutí neuvede podklady rozhodnutí, z nichž dovedl skutkové závěry (vizte např. rozsudek NSS, č. j.: 4 Azs 55/2003-51), či jestliže nevypořádal rozpory mezi shromážděnými podklady, tzn. nevysvětlil, proč upřednostnil podklady svědčící o určitém skutkovém závěru na úkor podkladů svědčících o odlišném skutkovém závěru (vizte např. rozsudek NSS, č. j.: 5 A 48/2001-47). Žalovaná (ve spojení s rozhodnutím prvního stupně) přezkoumatelným způsobem odůvodnila, proč považuje určité skutečnosti za nedoložené a proč má zásah do žalobcova soukromého a rodinného života za přiměřený, a to i v kontextu Úmluvy o právech dítěte. S otázkou zákonnosti a dalších procesních aspektů se soud vypořádal níže.
15. První část žaloby tkví v argumentaci o prokázání vztahu rodinného příslušníka občana Evropské unie. Prvostupňový orgán a žalovaná požadovaly předložení originálu rodného listu a jeho úředního překladu, z něhož vyplývá příbuzenská vazba mezi panem X. či paní X. a jedním z rodičů žalobce, případně oddací list prokazující uzavření manželství pana X. a paní X. Nicméně, z.p.c. ani směrnice 2004/38/ES nestanovují povinnost, aby při prokazování příbuzenského vztahu mezi prarodiči a jejich potomky byl coby jediný přípustný důkazní prostředek vyžadován rodný list alespoň jednoho z rodičů žadatele tvrdícího postavení dle ust. § 15a z.p.c.
16. Žalobce předložil svůj rodný list vydaný Agenturou veřejných služeb Moldavské republiky, dle něhož je jeho matkou paní X. Obecní úřad obvodu X., okres X., Moldavská republika, dne 8. 4. 2024 potvrdil, že paní X. je dcerou paní X. a že byla od roku 2005 v péči svého nevlastního otce X. V opatření kanceláře starosty obce X. ze dne 31. 5. 2023 je v úvodním odstavci uvedeno [...] „X., narozené dne X. s bydlištěm ve X., okres X., a jejího manžela X., narozeného dne X. s bydlištěm ve X., okres X.“ [...]. Manželství paní X. a pana X. je podle názoru soudu bez pochybností potvrzeno formulací ve zmíněném opatření, soud neshledává důvod, pro který by moldavský orgán veřejné moci měl do textu svého rozhodnutí sdělit nepravdivou informaci ohledně manželského svazku. Podle osvědčení vydaného radnicí obce X. dne 3. 10. 2023 je žalobce vnukem paní X. a pana X. V opatření, potvrzení ze dne 8. 4. 2024, osvědčení ze dne 3. 10. 2023, jakož i v potvrzení o přechodném pobytu na území se u pana X. shodují data narození, čímž je v podstatě vyloučena záměna za jinou osobu.

17. Soud zastává názor, že žalovaná z nepředložení rodného listu paní X. jednostranně vyvodila závěr o absenci žalobcova vztahu rodinného příslušníka občana Evropské unie k panu X., aniž by v souhrnu vyhodnotila žalobcem doložené dokumenty. Závěr žalované je proto v rozporu se spisy.
18. Druhá část žaloby spočívá v tvrzení o nedostatečném posouzení přiměřenosti dopadů rozhodnutí na soukromý a rodinný život žalobce. Podle ust. čl. 3 odst. 1 Úmluvy o právech dítěte musí být zájem dítěte předním hlediskem při jakékoli činnosti týkající se dětí, ať už uskutečňované veřejnými nebo soukromými zařízeními sociální péče, soudy, správními nebo zákonodárnými orgány. NSS v rozsudku ze dne 16. 3. 2020, č. j.: 5 Azs 404/2019-28, v souvislosti s rozhodnutími týkajícími se pobytových oprávnění konstatoval: *„Je třeba v případě, že se toto rozhodnutí dotýká nezletilých dětí, v souladu s judikaturou Evropského soudu pro lidská práva k výkladu čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod zohledňovat nejlepší zájem dítěte, a tedy se pečlivě zabývat situací těchto nezletilých dětí, brát v úvahu jejich věk, konkrétní okolnosti jejich pobytu v České republice i v zemi původu, jakož i míru závislosti na péči daného cizince.“* Právě posledně zmiňované kritérium závislosti na péči daného cizince pokládá soud ve věci za zvláště důležité.
19. Otázku přiměřenosti dopadu rozhodnutí na žalobcův soukromý a rodinný život nelze spojovat se skutečností, že si pan X. žalobce neosvojil a jakožto poručník nemá vůči němu vyživovací povinnost. Z obsahu spisového materiálu nevyplývají žádné poznatky o vztahu mezi žalobcem a jeho otcem a žalobcova matka navrhla poručnictví v souvislosti se svým dočasným odchodem za prací do zahraničí. Ze sdělení poručníků je pouze zřejmé, že žalobcovi rodiče pobývají v České republice v rámci režimu bezvízového styku dle pravidla 90 dnů ve 180 dnech. Za těchto okolností se jeví jedinou alternativou zabezpečení výchovy a životních potřeb žalobce jeho setrvání u prarodičů, kteří zároveň byli ustanoveni jeho poručníky. Teprve pokud matka žalobce přestane pracovat v zahraničí a stane se zjevným, že se bude o žalobce starat, odpadne důvod nejen pro samotné poručnictví, nýbrž i obecně pro potřebu pobytu žalobce u jeho prarodičů. Ve světle požadavků Úmluvy o právech dítěte se nelze zcela spokojit s konstatováním, že nezletilý žalobce namítal zásah do soukromého a rodinného života pouze obecně, ale je třeba k dané otázce přistupovat pečlivěji než u cizinců zletilých. Tvrzení, že žalobci není znemožněno realizovat pobyt, není řádně vysvětleno; přitom jeho rodiče mají velmi nejistý pobytový status, resp. mohou pobývat na území toliko v omezené míře na základě bezvízového styku, žalobce sám na území pobývat nemůže, takže jako jediná možnost se jeví pobyt u poručníků. Aprobovat nelze ani tezi o nepřihlédnutí k poručenství, neboť se s ním nepojí vyživovací povinnost; poručenství s sebou nese rodičovskou odpovědnost, tedy jde o institut nahrazující péči rodičů, jde o velice blízký osobní vztah, na rozdíl od povinnosti vyživovací, již lze plnit na dálku. Ztotožnit se též nelze se závěrem o bezproblémovém vycestování žalobce, když žil dlouho ve vlasti a v České republice je jen krátce, protože není zhodnoceno, zda by mohl žít u některého z rodičů; pokud správní orgán žalobce odkázal na péči jednoho z rodičů, měl z vlastní iniciativy zjišťovat, zda je zajištění péče rodičem vůbec možné a reálné, když o žalobce musí pečovat poručníci. Předestřené úvahy žalované tudíž nemají oporu ve spisu a vyžadují zásadní doplnění.
20. Soud podotýká, že se naproti tomu nelze ztotožnit s tvrzením žalobce o nedostatečnosti výzvy k předložení dokladu o zdravotním pojištění. Ve výzvě k odstranění vad žádosti, č. j.: OAM-11541-14/PP-2023, se totiž konstatuje, že k žádosti byl doložen průkaz žalobce u VZP, podle kterého je doba pojištění od 11. 8. 2023 do 10. 12. 2023, a tudíž

je třeba doložit aktuální doklad o zdravotním pojištění. Prvostupňový orgán jednoznačně požadoval doklad o zdravotním pojištění samotného žalobce, a nikoli jeho poručníka. Nicméně, s ohledem na vrácení řízení do prvního stupně bude třeba v případě chybějících podkladů žalobce znovu vyzvat k odstranění vad.

21. Z výše uvedených důvodů soud na základě ust. § 76 odst. 1 písm. b) s.ř.s. žalobou napadené rozhodnutí zrušil a vrátil věc žalované k dalšímu řízení.
22. V novém řízení správní orgány vyjdou z toho, že žalobce je vnukem X., jež je manželem X. Při zkoumání přiměřenosti zásahu do soukromého a rodinného života vyvinou s ohledem na Úmluvu o právech dítěte větší iniciativu, před případným odkázáním na péči rodičů se budou zabývat její reálnou dostupností a nebudou bagatelizovat institut poručenství, k němuž se váže rodičovská odpovědnost. Nebudou-li potřebné podklady kompletní, bude žalobce znovu vyzván k odstranění vad. Podle ust. § 78 odst. 5 s.ř.s. je žalovaná vysloveným právním názorem Městského soudu v Praze vázána.
23. Podle § 78 odst. 3 s.ř.s. soud přistoupil i ke zrušení prvostupňového rozhodnutí, neboť zásadní vada spočívající v tvrzení o nedoložení potřebných podkladů se týkala již řízení před správním orgánem prvního stupně a zároveň možnosti doložit potřebné podklady až v odvolacím řízení jsou silně omezené.
24. O nákladech řízení soud rozhodl dle ust. § 60 odst. 1 s.ř.s.; žalobce byl ve věci samé úspěšný, proto mu přísluší právo na náhradu účelně vynaložených nákladů řízení proti neúspěšné žalované. Náklady vynaložené žalobcem v daném řízení představuje zaplacený soudní poplatek ve výši 4 000 Kč, jiné náklady žalobci nevznikly a ani žádné neuplatňoval.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 13. března 2025

JUDr. Václav Kočka-Amort, v. r.
samosoudce